

Aktivitetslista 2023

Innehåll

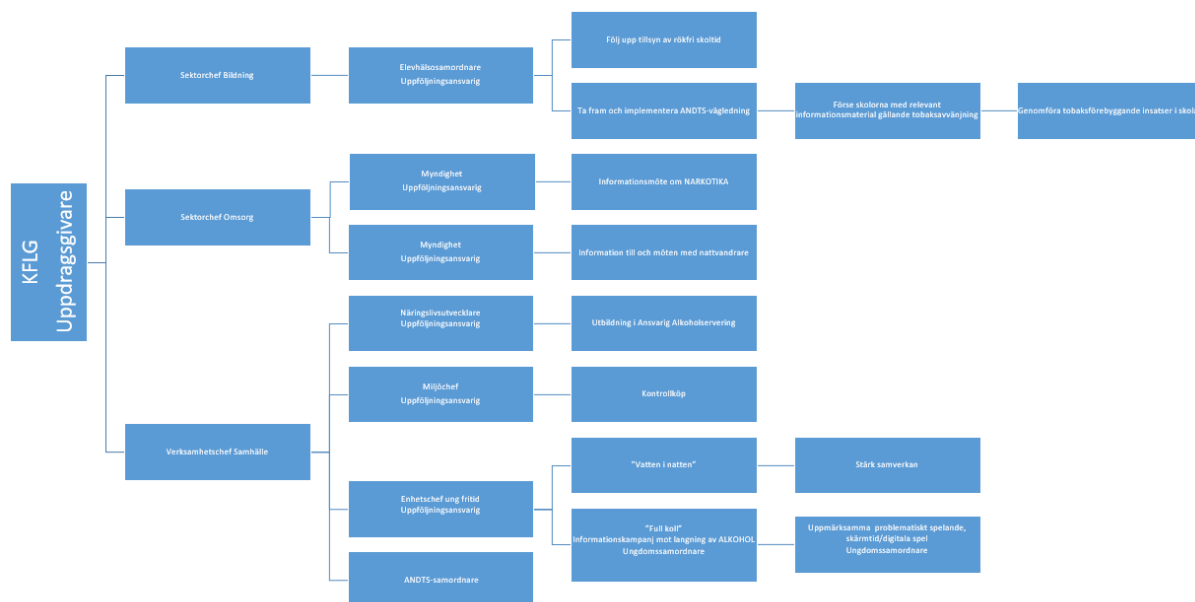
Inledning.....	1
Flödesschema för uppföljning.....	2
Mål 1 Begränsa tillgängligheten för barn och unga att använda ANDTS	2
Aktivitet 1.1 Genomföra informationskampanjen "Full koll"	2
Aktivitet 1.2 Genomföra kontrollköp av folköl, tobaks- och nikotinprodukter	3
Aktivitet 1.3 Genomföra informationsmöte om NARKOTIKA.....	3
Aktivitet 1.4 Genomföra utbildning i ansvarsfull alkoholservering	3
Aktivitet 1.5 Uppmärksamma problematiskt spelande, skärmtid och digitala spel	4
Övriga aktiviteter som knyter an till mål 1 men som inte är prioriterade under 2023.....	5
Mål 2 Minska andelen barn och unga som använder ANDTS.....	5
Aktivitet 2.1 Genomföra tobaksförebyggande insatser i skolan	6
Aktivitet 2.2 Genomför drogfri aktivitet för ungdomar under båtveckan, "Vatten i natten"	6
Aktivitet 2.3 Stärk samverkan mellan Öppenvården (ROS) och Ung fritid	7
Övriga aktiviteter som knyter an till mål 2 men som inte är prioriterade under 2023.....	7
Mål 3 Barn och unga ska skyddas mot skadliga effekter av eget eller andras bruk av ANDTS	10
Aktivitet 3.1 Följ upp tillsyn av rökfri skoltid	10
Aktivitet 3.2 Ta fram (och implementera) en gemensam ANDTS-vägledning	11
Aktivitet 3.3 Förse skolorna med relevant informationsmaterial gällande tobaksavvänjning	11
Aktivitet 3.4 Genomför informationskampanjer och möten för nattvandrare	12
Övriga aktiviteter som knyter an till mål 3 men som inte är prioriterade under 2023.....	12
Regionala folkhälsomedel och Nationella utvecklingsmedel eller stadsbidrag	14
Region Uppsala.....	14
Folkhälsomyndigheten	15
Skolverket	15
Socialstyrelsen	15

Inledning

Nedan följer de aktiviteter som är planerade för ANDTS-arbetet under 2023. Aktiviteterna har tagits fram av arbetsgruppen genom workshops, dialoger och arbetsmöten med medarbetare inom den kommunala förvaltningen och förslag till beslut har beretts av ledningsgruppen. Aktiviteterna knyter an till respektive nationellt mål men är utformade efter lokala behov och utgångspunkter från handlingsplanen. Länsrapporten, som är en nationell uppföljning av ANDTS-politiken har varit vägledande i val av aktiviteter. [Länk till Länsrapporten](#). Totalt är

det 12 aktiviteter fördelade på Bildning – fyra aktiviteter, Omsorg – två aktiviteter och Samhälle – sex aktiviteter. Total kostnad för aktiviteterna uppgår till 50 000kr, exklusive arbetstid. Bildning, Omsorg och Samhälle delar på kostnaderna för 2023. Ledningsgruppen ansvarar för genomförande och uppföljning. Planen läggs som uppdrag i stratsys, uppdragsgivare är KFLG. Bildning, Omsorg och Samhälle har uppföljningsansvar i stratsys.

Flödesschema för uppföljning

Mål 1 Begränsa tillgängligheten för barn och unga att använda ANDTS

Aktivitet 1.1 Genomföra informationskampanjen "Full koll"

Bakgrund: Många ungdomar dricker alkohol och personer i deras närhet köper ut. Kampanjen är ett sätt att begränsa ungas möjlighet att få tag i alkohol. Genom att öka kunskapen hos vuxna och unga vuxna om dels riskerna med att ungdomar dricker alkohol, dels genom att sprida goda exempel om hur vuxna kan säga nej till att köpa ut eller bjuda på alkohol.

Målgrupp: Föräldrar, vuxna och unga vuxna i barn och ungas närhet.

Genomförande: Genomföra informationskampanjen "Full koll". Mot lagning av alkohol. Sker tex under veckan innan sista april och första veckan i juni, innan skolavslutningen. Kampanj tex via hemsidor, FB och instagram.

Ansvar: Samhälle - ANDTS-samordnare 2023 ungdomssamordnare

Budget: 5000kr annonsering och arbetstid. Material om kampanjen finns hos Länsstyrelsen.

Mål: Kortsiktigt - Genomföra kampanjen

Långsiktigt – Kampanjen är en återkommande aktivitet

Syfte: Begränsa tillgängligheten till alkohol. Minska andelen unga som testat att dricka.

Aktivitet 1.2 Genomföra kontrollköp av folköl, tobaks- och nikotinprodukter

Bakgrund: Det är lätt för ungdomar att köpa tobak i detaljhandeln. Kommunen ska genomföra tillsynsbesök i detaljhandeln av folköl, tobak- och nikotinprodukter.

Målgrupp: Näringslivet, butiksägare

Genomförande: under våren 2023. Tobakshandläggare kan adjungeras till ANDTS-arbetsgruppen för att analysera resultat och eventuella åtgärder. X antal kontrollköp, X % godkända, % underkända.

Ansvar: Samhälle – Miljöchef. (Tobakshandläggare och tillsynshandläggare, samverkan med ANDTS-samordnare).

Budget: Ordinarie verksamhet (Miljöenheten) blev ca 5000kr + arbetstid

Mål: Kortsiktigt - Genomföra kontrollköp på samtliga orter.

Långsiktigt – Kontrollköp är en del av miljöenhetens ordinarie verksamhet. Resultatet bör leda till åtgärder som planeras ihop med ANDTS-arbetsgruppen. Handlarna/butiksägare bör bjudas med i arbetet.

Syfte: Begränsa tillgången till tobak. Andel som röker eller snusar ska minska.

Aktivitet 1.3 Genomföra informationsmöte om NARKOTIKA

Bakgrund: Det har blivit mer lättillgängligt med narkotika, det finns många sätt att införskaffa preparat på: sociala medier, internet, personer på orten säljer. Samhällets syn på narkotika har blivit mer liberal. Nationell data visar på ökad tillgång i samhället. Genom att öka kunskaperna hos invånarna i lokalsamhället kan vi begränsa ungas användning. Informationsmötena ska syfta till att öka kunskapen hos föräldrar och andra vuxna om narkotika och narkotikaklassade läkemedel.

Målgrupp: Föräldrar och vårdnadshavare, samt vuxna i lokalsamhället.

Genomförande: ett till tre möten under 2023 (Alunda, Gimo, Öregrund).

Ansvar: Omsorg - Öppenvården är sammankallande. Samverkan med ANDTS-samordnare, polis, myndighet socialtjänst, skola och fritidsgårdar.

Budget: 10 000kr (annons och lokalkostnad) + arbetstid

Mål: Kortsiktigt - Genomför ett till tre möten under 2023 på olika orter.

Långsiktigt – Varje år sker liknande möten inom kommunen, fler aktörer deltar. Mötena är proaktiva. Det är ett tillfälle för invånare och civilsamhälle och näringsliv + kommun att mötas. LHU-resultat skulle kunna presenteras för att få en gemensam problembild och gemensamt ta fram lösningar.

Syfte: Begränsa tillgång till narkotika. Hålla kvar hög andel som inte testat narkotika.

Aktivitet 1.4 Genomföra utbildning i ansvarsfull alkoholservering

Bakgrund: Det är ett problem att många unga dricker sig berusade i och kring krogmiljön. Under tillsynsbesök på serveringsställen efterfrågas utbildning i ansvarsfull alkoholservering. Kommunen har fler säsongöppna krogar med timanställd personal. Det är viktigt att nyanställda utbildas och fast personal fortbildas. Genom utbildning öka kunskaper hos

Krögare och personal i krogmiljö om ansvarsfull alkoholservering. ANDTS-arbetet behöver ske på fler arenor och näringslivet är en viktig part.

Det har också visat sig (i LHU) att många ungdomar vet hur de får tag i narkotika. Och under sommarhalvåret är många ungdomar i Öregrund, runt restaurangerna. Krögare har signalerat oro kring ökad droganvändning. Länsstyrelsen i Uppsala och STAD genomförde under 2022 en kartläggning av narkotikasituationen i krogmiljö. Resultatet presenteras 24 april, 2023. Vi bör ta fram en kommunikationsplan gällande resultatet. Även en analys bör genomföras, för att undersöka om insatser behövs. Kommunikationsplanen kan tas fram i samarbete med Länsstyrelsen och övriga kommuner i länet.

Målgrupp: Näringslivet - Krögare och personal på krogen

Genomförande: Ett utbildningstillfälle för krögare är planerat till 15 maj 2023. Resultatet av narkotikakartläggningen kan presenteras som en del av utbildningen. Även en skriftlig sammanfattning bör tas fram (förslagsvis av Länsstyrelsen) och som kan skickas ut till krögarna efter utbildningstillfället. Operativa gruppen (för det brottsförebyggande arbetet) bör också få en redovisning av resultatet.

Ansvar: Samhälle - Näringslivsutvecklare (och Alkoholhandläggare + ANDTS-samordnare)

Budget: genomförs via budget från näringslivsutvecklare (5000kr finns i ANDTS-budget för att kommunicera resultatet av narkotikakartläggningen).

Mål: Kortsiktigt - Genomför ett utbildningstillfälle under 2023. Måuppfyllelse mäts genom - Antal krogar som deltagit i utbildningen.

Långsiktigt – Utbildningen är en återkommande aktivitet

Syfte: Förebygga att unga testar alkohol och narkotika. ANDTS-arbetet behöver ske på fler arenor och genom insatser av fler aktörer. Likartade riskfaktorer finns för andts och brott och genom att förebygga en typ av problem kan fler problem förebyggas. Östhammars kommun ska ha god samverkan med relevanta aktörer i det ANDTS-och brottsförebyggande arbetet.

Aktivitet 1.5 Uppmärksamma problematiskt spelande, skärmtid och digitala spel

Bakgrund: Inför höstlovet och Halloween 2022 gjorde vi inlägg på hemsida och fb – inläggen delades och gillades. Länsstyrelsen har material. Nedan följer förslag på rubrik och text att återanvända. Sara Söderström på MOK har material från 2022.

Rubrik: Höstlov och ledighet = mer skärmtid och ökat spelande?

Inför höstlovet och Halloween vill vi göra dig som förälder och viktig vuxen uppmärksam på ditt barns spelande. På höstlovet när ditt barn är ledig kan både skärmtid och spelande öka och kanske till och med gränsa till att bli ohälsosamt. Många barn och unga kan spela digitala spel utan att det innebär problem. Men ibland kan spelandet också ta över andra intressen och skapa problem.

Ditt barn mår alltid bra av att höra att du som förälder bryr dig - även om det inte alltid känns så. Länsstyrelsen har tagit fram tips till dig som vuxen, hur du kan uppmärksamma och prata med ditt barn om digitala spel och skärmtid.

Tre tips:

- Prata om spelandet, skärmtid och intressera dig för vad ditt barn gör online.

- Det finns spel på internet som uppmuntrar barn att köpa och spela om saker som kostar pengar. Prata med ditt barn om risker med spelandet.
- Lita på din känsla och prata med ditt barn om du är orolig.

Länkar till filmer om hur du kan prata med dina barn och ungdomar om skärmtid och digitala spel

[Tips till dig som har ett barn i ålder 8-12år](#)

[Tips till dig som har en ungdom i ålder 13-18år](#)

Målgrupp: Vuxna i barn och ungas närhet

Genomförande: Inlägg på hemsida, FB och instagram

Ansvar: Samhälle – (ANDTS-samordnare) Ungdomssamordnare ansvarar 2023

Budget: Arbetstid, mer material finns hos Länsstyrelsen

Mål: Kortsiktigt – dela informationen innan tex höstlov/jullov

Långsiktigt –

Syfte: Föräldrar och andra vuxna erbjuds stöd under hela barnets uppväxt (0-18år)

Övriga aktiviteter som knyter an till mål 1 men som inte är prioriterade under 2023

Följ upp! Politik utbildning 17mars kanske inte en aktivitet utan en del av arbetet för ANDTS-organisationen

Bakgrund: ANDTS-området är ett tvärssektoriellt område som berör fler uppdrag inom förvaltningen. Hälsofrämjande insatser för barn och unga är en viktig prioritering i Östhammars kommun. Det lyfts fram både genom kommunfullmäktigemålen och i kommunens årsbudget (2023). Barnkonventionen artikel 24, beskriver att "alla barn har rätt att åtnjuta bästa möjliga hälsa" och en viktig pusselbit för god hälsa är goda levnadsvanor. Levnadsvanor skapas till stor del under barn och ungdomsåren och kommunens verksamheter har både stort ansvar och stora möjligheter att skapa goda och jämlika uppväxtvillkor. Avgörande att politik och chefer har kunskap om och stödjer arbetet.

Målgrupp: Förtroendevalda

Genomförande: Fysisk konferens i Uppsala 17mars.

Ansvar: KFLG och ANDTS-samordnare

Budget: arbetstid, kostnadsfri utbildning av Länsstyrelsen och Region Uppsala

Mål: att Östhammar har deltagande i utbildningen

Syfte: Stärkt kunskap och samverkan i det ANDTS-och brottsförebyggande arbetet.

Mål 2 Minska andelen barn och unga som använder ANDTS

Aktivitet 2.1 Genomföra tobaksförebyggande insatser i skolan

Bakgrund: Det är ett problem att unga röker och snusar. LHU-21 visar att fler flickor snusar vitt snus mot föregående år och att fler ungdomar på gymnasiet röker mot tidigare år. Pojkar snusar i lika stor omfattning som föregående år. Även nationellt syns en trend (CAN, skolundersökning 2021) att fler snusar, särskilt flickor. Studier visar att de flickor som använder vitt snus är en grupp "nya" användare, som inte tidigare har testat att röka, vajpa (e-cigaretter) eller snusa. Vitt snus innebär därför en risk att fler börjar använda nikotinprodukter.

Målgrupp: elever och personal

Genomförande: Skolan inkluderar tobaksförebyggande arbete inom ramen för undervisningen och i elevernas hälsosamtal. Ytterligare tobaksförebyggande aktiviteter genomförs om rektor ser behov av det. Ett exempel på en ny aktivitet som skulle kunna genomföras till elever i grund och gymnasieskola är "Tobaksfria veckan". Tobaksfria veckan är en nationell uppmärksamhetsvecka som sker årligen under vecka 47. [Länk till Tobaksfakta](#). Här skulle varje skola kunna sätta sitt eget program med stöd av elevhälsosamordnaren, arbetsgrupp och ANDTS-samordnaren.

Ansvar: Bildning - Elevhälsosamordnare, MLA Bruks och en utsedd arbetsgrupp (ta med ungdomssamordnare)

Budget: 10 000kr (trycksaker och liknande) + arbetstid

Mål: Kort sikt - Skolan arbetar förebyggande mot nyttjande av tobak av barn och elever

Lång sikt - Andelen elever som använder tobak minskar

Mätmetod Liv och hälsa ung

Syfte: Andel ungdomar i kommunen som testat röka/snusa/vitt snus ska minska.

Aktivitet 2.2 Genomför drogfri aktivitet för ungdomar under båtveckan, "Vatten i natten"

Bakgrund: Under sommarhalvåret är det en ökad risk för att ungdomar ska testa att dricka alkohol eller att dricka sig berusade. Många av de aktiviteter som sker i Öregrund riktas till vuxna, fler ungdomsaktiviteter och mötesplatser för unga behövs under båtveckan. Kyrkans initiativ "Vatten i natten" genomfördes första gången 2022 och nu ser kommunen möjlighet att samarbeta och förstärka aktiviteten.

Målgrupp: Unga åk 7-20år

Genomförande: Stärka upp kyrkans initiativ "Vatten i natten".

Ansvar: Samhälle - Ung fritid

Budget: 10 000kr (kostnader för tillstånd och vattenflaskor) + arbetstid

Mål: Kortsiktigt – delta i initiativet 2023

Långsiktigt - Östhammars kommun har god samverkan med relevanta aktörer i det ANDTS- och brottsförebyggande arbetet.

Syfte: Minska andelen unga som dricker genom att stärka skyddsfaktorer. ANDTS-arbetet behöver ske på fler arenor och genom insatser av fler aktörer. Likartade riskfaktorer finns för ANDTS och brott och genom att förebygga en typ av problem kan fler problem förebyggas.

Aktivitet 2.3 Stärk samverkan mellan Öppenvården (ROS) och Ung fritid

Bakgrund: Socialtjänsten ska enligt socialtjänstlagen arbeta förebyggande. Relationen mellan ungdomar och socialtjänst behöver stärkas upp. Få söker stöd i förebyggande syfte. En orsak kan vara att ungdomar inte vet var eller vem de kan vända sig till för att få råd och stöd.

Målgrupp: Unga åk 7-20år

Genomförande: socialtjänstens råd och stöd-grupp (ROS) ska besöka ungdomsgårdarna regelbundet under 2023 (Alunda, Österby och Östhammar)

Ansvar: Samhälle - enhetschefer Ung fritid (samverkan med enhetschef öppenvård, fritidsledare och ROS)

Budget: arbetstid

Mål: Kortsiktigt – besöka gårdarna en gång per termin

Långsiktigt – Besöken och stärkt samarbete är en del av ordinarie arbetet. I förlängning kan fler aktörer komma att bjudas in till gårdarna (Ungdomsmottagningen). Östhammars kommun har god samverkan i det ANDTS-och brottsförebyggande arbetet.

Syfte: Socialtjänsten arbetar förebyggande enligt socialtjänstlagen.

Övriga aktiviteter som knyter an till mål 2 men som inte är prioriterade under 2023

Aktivitet 2.4 Planera utbildning till medarbetare

Bakgrund: Att ha tillräcklig och aktuell kunskap om ANDTS är en förutsättning för att kunna arbeta förebyggande. Medarbetare inom kommunen har idag ingen regelbunden fortbildning inom området. Länsstyrelsen med flera erbjuder ofta kontinuerligt kostnadsfri fortbildning som anställda skulle kunna ta del av. I form av digitala och fysiska föreläsningar/seminarium/workshops etc. Skolverket och socialstyrelsen eller brottsförebyggande rådet är några ytterligare aktörer som kan tänkas erbjuda fortbildning.

Målgrupp: medarbetare inom förvaltningen

Genomförande: Undersök och ta fram förslag på aktuella utbildningstillfällen för 2023

Ansvar: Samhälle - ANDTS-samordnare och ledningsgrupp

Budget: 5000kr för administration (lokal och fika) och arbetstid

Mål: Kortsiktigt – alla medarbetare ska under 2023 ha erbjudits någon form av fortbildning inom ANDTS-området.

Långsiktigt – medarbetare inom förvaltningen har aktuell kunskap om ANDTS

Syfte: Kommunen har god samverkan i det främjande och förebyggande arbetet och goda förutsättningar att möta upp lokala behov. Medarbetare erbjuds kontinuerlig utbildning inom såväl ANDTS som metoder för att kunna arbeta inom sitt uppdrag.

Ta fram en kommunikationsplan/förvalta resultatet för Liv och hälsa ung 2023

Bakgrund: För att följa utvecklingen över tid och för att genomföra rätt insatser, samt för att mäta om arbetet ger önskad effekt behövs en hög svarsfrekvens på undersökningen. Ny data kommer i mitten av maj och ska in i måluppfyllelse för 2023. Viktigt att förankra arbetet, och att politik och chefer har kunskap om och stödjer arbetet.

Målgrupp: medarbetare inom förvaltningen, elever i åk 7, 9 och år 2 på gymnasiet, föräldrar och skolpersonal. Förtroendevalda och media.

Genomförande: ett arbete är genomfört av hälsoutvecklare (samhälle) och kvalitetsutvecklare (verksamhetsstöd) med att implementera och genomföra LHU-23. LHU ska även användas för att mäta måluppfyllelse för handlingsplanen. En arbetsgrupp av förändringsledare, kvalitetsutvecklare och ungdomssamordnare har påbörjat arbetet med att omhänderta resultatet 2023. En första redovisning är planerat att ske under en Tillsammansdag i maj.

Resultatet från LHU -23 ska också användas för att prioritera i gemensamma frågor för ungas hälsa med koppling till ärende från BUN, KFN och IFN (dnr BUN-2022-052, dnr KFN-2022-100, dnr SN-2022-76). Ingen ny handläggare har tilldelats uppdraget. Ett förslag finns att lämna över uppdraget till närvårdsgrupp barn och unga.

Ansvar ?

Budget: arbetstid

Mål: Kortsiktigt – Ta fram en kommunikationsplan för LHU 2023. Förtroendevalda ska få en presentation under maj/september 2023 (inom ramen för uppdraget om ungas hälsa).

Långsiktigt – LHU används för att följa utvecklingen över tid och för att prioritera insatser, samt för att mäta om arbetet ger önskad effekt. Andel ungdomar som svarar på LHU-enkäten ska öka.

Syfte: Kommunen arbetar systematiskt och tillsammans och med rätt saker (lokala behov) i det främjande och förebyggande arbetet.

Uppdatera och säkerställa att information finns på kommunens hemsida/skolsida om ANDTS

Bakgrund: Säkerställ att det finns tillgänglig och uppdaterad information om ANDTS. Så att föräldrar och ungdomar erbjuds information om vart de kan vända sig för att få rådgivning och stöd kring ANDTS. Vanliga frågor, länkar till tex [drugsmart](#) (för unga) [IQ-initiativet](#) (för vuxna). Kontaktuppgifter till exempel: Öppenvården, Barn och unga myndighet (orosanmälan), polis, BRIS mm.

Inspireras av Helsingborg

Målgrupp: kommuninvånare

Genomförande: Beskriva nuläge och behov under 2023. Uppdatera hemsida under våren 2024.

Ansvar: ANDTS-samordnare + en utsedd arbetsgrupp

Budget: arbetstid

Mål: Kortsiktigt - Beskriva nuläge och behov.

Långsiktigt - Hemsidan används för att finna information om ANDTS. Där finns korrekt och uppdaterad info om ANDTS och angränsande områden (tex orosanmälan och drogfria aktiviteter). Tänk på att länka till olika språk.

OBS! Digital medier behöver kompletteras med riktad information. Exempelvis Brev, anslag/affischer i förskola, skola, fritidsgård, vårdcentral och ungdomsmottagning.

Syfte: Andel ungdomar i kommunen som testat ANDTS ska minska.

Riktat Föräldraskapsstöd till föräldrar med tonårsbarn

Bakgrund: Föräldrars relation till sina barn och ungdomar är en viktig skyddsfaktor för hälsa. Genom att stödja föräldrar kan vi stärka skyddsfaktorer och minska riskfaktorer hos unga. Föräldrar ska erbjudas stöd genom hela barnets uppväxt och kommunen är en viktig aktör. Föräldrar behöver kunskap om ANDTS och hur de kan stödja sina barn och ungdomar att göra hälsosamma val. Genom att erbjuda generellt föräldraskapsstöd till tonårsföräldrar kan vi stärka ungas hälsa.

3a Undersök möjlighet att köpa in/marknadsföra boken "älskade förbannade tonåring".

3b Kan vi rikta en insats till Gimo? Skolbiblioteket på Bruks i samverkan med SFI och vuxenutbildningen?

Målgrupp: Föräldrar och andra viktiga vuxna i ungdomarnas närhet

Genomförande: länk till [MFOF metoder för F-stöd](#)

Ansvar: Arbetsgruppen/ledningsgruppen? Att köpa in och skicka ut böcker kan genomföras av ANDTS-samordnaren (eller e-bok/ljudbok). Samarbete med biblioteken? Erbjuder bokcirkel? CAN tillhandahåller mycket bra kostnadsfritt material ([Länk till CAN](#)).

Budget: 75000kr (500elever (åk 7) x 150kr/boken) + arbetstid

Mål: kort sikt – genomför en aktivitet riktad till tonårsföräldrar under 2023

Lång sikt – kommunen erbjuder universellt stöd till tonårsföräldrar

Syfte: Färre unga ska använda ANDTS.

Undersök möjlighet att göra vissa platser till lov3 områden under sommaren i Öregrund.

Bakgrund: Under sommarhalvåret är det en ökad risk för att ungdomar ska dricka alkohol eller att dricka sig berusade. Krögare signalerar oro kring berusade ungdomar, särskilt under sommarhalvåret i Öregrund. Risken ökar när fler krogar/restauranger har öppet men inte fler ordningsvakter finns på plats. Läget skulle kunna förbättras genom att öka antalet ordningsvakter ute på gatorna under riskhelger i Öregrund. [Länk till utvärdering](#) från Brottsförebyggande rådet (BRÅ). [Länk till rapporten](#).

Målgrupp:

Genomförande: undersök behov och möjligheter för att ansöka till (2024?)

Ansvar: BF-samordnare i samverkan med polis.

Budget: Arbetstid, ansökan och lön till ordningsvakter (ordinarie arbete brott – och trygghet?)

Mål: Kortsiktigt – undersök behov och möjligheter för att ansöka till 2024

Långsiktigt – en del av det brottsförebyggande arbetet. Östhammars kommun har god samverkan med relevanta aktörer i det ANDTS-och brottsförebyggande arbetet. Vissa platser är utsedda lov3 områden under sommaren i Öregrund.

Syfte: Stärka upp det förebyggande arbetet. ANDTS-arbetet behöver ske på fler arenor och genom insatser av fler aktörer.

Ta fram en "föräldrabroschyr"/information om ANDTS

Bakgrund: Föräldrar, vårdnadshavare och andra viktiga vuxna i barn och ungas närhet, ska erbjudas stöd genom hela barnets uppväxt (0-18år). Det beskrivs i [Länk till regeringens nationella strategi](#) för föräldraskapsstöd. Ett sätt är att skicka ut en föräldrabroschyr med information, som komplement till digital media. Detta möjliggör att nå ut till fler målgrupper.

HUR? Inspireras av [Stockholms STADS broschyr till föräldrar](#)

Målgrupp: Föräldrar och vårdnadshavare till barn i åk 6-9

Genomförande: Ta fram en broschyr och sprid tex genom föräldramöten.

Ansvar: ANDTS-samordnare och Ungdomssamordnare (Ung fritid)

Budget: 50 000 kr (kostnad för tex broschyr) + arbetstid

Mål: Kortsiktigt - Ta fram en broschyr

Syfte: Föräldrar erbjuds kunskap om ANDTS på fler olika sätt

Genomför utbildning till föräldrar om ANDTS (2024-2025)

Bakgrund: Föräldrar, vårdnadshavare och andra viktiga vuxna i barn och ungas närhet, ska erbjudas stöd genom hela barnets uppväxt (0-18år). Det beskrivs i [Länk till regeringens nationella strategi](#) för föräldraskapsstöd. Ett sätt är att erbjuda information på tex föräldramöten/kvällsmöten.

Målgrupp: Föräldrar och vårdnadshavare till barn i åk 6-9

Genomförande: Erbjud föräldrar med barn i åk 6-9 utbildning inom ANDTS. Undersök möjlighet att koppla till Hälsoäventyrets klassprogram.

Ansvar: ANDTS-samordnare + arbetsgrupp

Budget: 50 000 kr (lokal och fika + föreläsare) + arbetstid.

Mål: Kortsiktigt – ta fram utbildningsmaterial

Syfte: Föräldrar erbjuds kunskap om ANDTS på fler olika sätt

Mål 3 Barn och unga ska skyddas mot skadliga effekter av eget eller andras bruk av ANDTS

Aktivitet 3.1 Följ upp tillsyn av rökfri skoltid

Bakgrund: Enligt lag ska barn och unga skyddas mot hälsoskadliga ämnen. Lag om rökfria miljöer. Det är rektors ansvar att följa upp tillsyn och genomföra eventuella åtgärder.

Målgrupp: rektorer

Genomförande: Aktiviteten är genomförd för 2023. Tobakshandläggare genomför tillsyn av rökfria miljöer. Protokoll lämnas över till rektorer som följer upp och vidtar åtgärder. Ansvar att följa upp och genomföra eventuella åtgärder är hos respektive skolas rektor.

Ansvar: Bildning - Rektor och tobakshandläggare

Budget: Arbetstid, eventuella kostnader för åtgärder bekostas av skolans egen budget (2023 beställdes nya skyltar om rökförbud, som ska sättas upp på skolgårdarna)

Mål: Kortsiktigt – genomför eventuella åtgärder efter föreläggande från tobakshandläggare. (Kan mätas genom antal genomförda åtgärder genom totala antalet förelägganden).

Långsiktigt: inom en tioårsperiod ska varje skola vara tobaksfri

Syfte: Skydda barn och unga mot hälsoskadliga ämnen

Aktivitet 3.2 Ta fram (och implementera) en gemensam ANDTS-vägledning

Bakgrund: Idag saknas strukturellt stöd i form av policy eller liknande. Fler gymnasieelever röker mot tidigare år och fler flickor både på högstadiet och i gymnasieskolan snusar (vitt) snus. För ett likvärdigt förebyggande arbete ska en gemensam vägledning tas fram för samtliga förskolor och skolor. [Länk till skolverket](#).

Målgrupp: skolpersonal

Genomförande: Elevhälsosamordnare och Rektorer

Ansvar: Bildning - Sektor Bildnings ledningsgrupp

Budget: arbetstid

Mål: Kortsiktigt- Ta fram ANDTS-vägledning

Långsiktigt: alla skolor har implementerat ANDTS-vägledningen

Syfte: Skydda barn och unga mot hälsoskadliga ämnen

Aktivitet 3.3 Förse skolorna med relevant informationsmaterial gällande tobaksavvänjning

Bakgrund: Fler gymnasieelever röker mot tidigare år och fler flickor snusar vitt snus. Ungdomarna ska erbjudas stöd att sluta röka/snusa. Skolan/elevhälsan ska kunna hänvisa elever vidare till tobaksavvänjning eller liknande. Flera olika myndigheter och aktörer har bra informationsmaterial för tobaksavvänjning. Se över vad som finns hos Länsstyrelsen och Socialstyrelsen.

Målgrupp: skolpersonal

Genomförande: ANDTS samordnare i samverkan med elevhälsan.

Ansvar: Bildning - Rektor

Budget: arbetstid

Mål: Kortsiktigt- Förse skolorna med relevant informationsmaterial gällande tobaksavvänjning

Långsiktigt: Alla grund och gymnasieskolor har relevant tobaksavvänjning

Syfte: Skydda barn och unga mot hälsoskadliga ämnen

Aktivitet 3.4 Genomför informationskampanjer och möten för nattvandrare

Bakgrund: Under riskhelger ökar risken att unga dricker, problem som är särskilt koncentrerade till Båtveckan. Få vuxna är ute på stan. Genom att öka andelen nattvandrare under Båtveckan hoppas vi att fler vuxna kommer befinna sig i Öregrund under sommaren och under båtveckan.

Målgrupp: Vuxna i samhället

Genomförande: Informationsmöten 3ggr per år

Ansvar: Omsorg - Öppenvården, fältansvarig

Budget: 5000kr (annons inför informationsmöten) + arbetstid

Mål: Kortsiktigt - Öka andelen nattvandrare

Långsiktigt: Andel unga som dricker alkohol eller dricker sig berusade ska minska.

Syfte: skapa trygga miljöer för unga

Övriga aktiviteter som knyter an till mål 3 men som inte är prioriterade under 2023

Erbjuda särskilt bidrag till föreningar/skolklasser som nattvandrar under sommaren

Bakgrund: ANDTS-arbetet behöver ske på fler arenor och genom insatser av fler aktörer. Få vuxna är ute bland ungdomar under riskhelger och kvällar och helger. Vi hoppas öka andelen nattvandrare genom att erbjuda särskilt stöd för föreningar/skolklasser som nattvandrar under sommaren/båtveckan.

Målgrupp: Föreningar och eller föräldrar till åk 8

Genomförande: Nattvandring.nu stödjer arbetet som samordnas av ungdomscoach på ROS.

Ansvar: Omsorg - Öppenvården handledning + ANDTS-samordnare (föreningsstödet)

Budget: 50 000kr (Föreningsstöd)

Mål: Kortsiktigt - Öka andelen nattvandrare

Långsiktigt: Östhammars kommun ska ha god samverkan med relevanta aktörer i det ANDTS-och brottsförebyggande arbetet.

Syfte: skapa trygga miljöer för unga

Genomföra kampanjen "sober oktober".

Bakgrund: Det verkar finnas en tillåtande alkoholnorm bland vuxna i samhället. Ungdomar uppger att föräldrar tillåter alkohol i hemmet och personer i ungas närhet köper ut.

Målgrupp: Vuxna invånare

Genomförande: under hösten (oktober) 2023

Ansvar: ANDTS-samordnare

Budget: 20 000kr + arbetstid

Mål: Kortsiktigt- Genomför [kampanjen](#) (mer material finns hos hälsoutvecklaren)

Långsiktigt: minska andel unga som testar alkohol. Färre ungdomar ska uppge att personer som de känner köper ut alkohol eller att de får dricka i hemmet.

Syfte: Skydda barn och unga mot hälsoskadliga ämnen

Genomför utbildningsinsats till föreningar

Bakgrund: Det verkar finnas en tillåtande alkohol – och tobaksnorm bland föreningar.

Målgrupp: Föreningsledare

Genomförande: Genomför utbildningsinsats till föreningar (primärt idrott) om ANDTS och att vara goda förebilder. I samverkan med tex SISU/Upplandsindrottsförbund

Ansvar: Föreningsutvecklare och hälsoutvecklare

Budget:

Mål: Kortsiktigt- undersök möjligheter att genomföra utbildning till hösten 2024

Långsiktigt: Östhammars kommun ska ha god samverkan med relevanta aktörer i det ANDTS-och brottsförebyggande arbetet.

Syfte: Skydda barn och unga mot hälsoskadliga ämnen

Genomför LUDDE utbildning i grundskolan (och genomför utbildning till skolpersonal).

Bakgrund: Socialtjänsten ska arbeta förebyggande enligt socialtjänstlagen. Barn ska skyddas mot skador orsakade av andras bruk-riskbruk-missbruk. Det är viktigt att upptäcka barn i tidigt skede. Omsorgs öppenvårdsenhet, Råd och stöd (ROS) genomför utbildningsinsats "Ludde" men alla skolor deltar inte i dagsläget. För att god effekt ska alla skolor delta och skolpersonal utbildas i materialet. **OBS! Bildning signalerar att detta blir svårt att genomföra under 2023.**

Målgrupp: LUDDE riktas till alla elever i åk 3. Utbildningen riktas till skolpersonal.

Genomförande: Omsorgs öppenvårdsenhet, Råd och stöd (ROS) ska genomföra aktiviteten "Ludde" i alla åk 3. Mäts genom antal klassbesök genom antal klasser totalt. Undersök hur utbildningsinsats till skolpersonal skulle kunna se ut. Exempelvis inom ramarna för en "tillsammanssdag".

Ansvar: enhetschef öppenvård och rektorer

Budget: 50 000kr utbildning till skolpersonal+ arbetstid

Mål: Kortsiktigt- Alla elever i åk 3 ska delta i LUDDE utbildning (och alla skolpersonal går utbildningen)

Långsiktigt - Kommunen ger stöd till barn och unga som anhöriga.

Syfte: Skydda barn och unga mot skador orsakade av andras bruk-riskbruk-missbruk

Genomför Uppmärksamhetsveckan "Spela Roll!" 2024

Bakgrund: [Spela Roll!](#) Uppmärksamhetsveckan "Spela Roll!" infaller den vecka då Alla Hjärtans Dag är (13-19 februari 2023). Då uppmärksammar många länder alla de barn som växer upp i familjer där någon vuxen dricker för mycket. I Sverige genomfördes uppmärksamhetsveckan för första gången år 2011.

Målgrupp: Vuxna i samhället

Genomförande: under 2024 skapa arbetsgrupp och genomför aktiviteter i samverkan med tex föreningar

Ansvar: ANDTS-samordnare

Budget: Arbetstid + se över möjlighet till bidrag

Mål: Långsiktigt: Östhammars kommun ska ha god samverkan med relevanta aktörer i det ANDTS-och brottsförebyggande arbetet.

Syfte: Skydda barn och unga mot skador orsakade av andras bruk-riskbruk-missbruk

Regionala folkhälsomedel och Nationella utvecklingsmedel eller stadsbidrag

I händelse att budget inte täcker kostnaderna för 2024 års aktiviteter finns följande bidrag att ansöka om för ANDTS. Observera att i de flesta fall ska samverkan ske med civilsamhället i någon form för att kunna söka om medel.

Region Uppsala

Söks under hösten för kommande års projekt. Medel för 2023 är för sent att söka. Ansökan skulle vara inne senast 7/10 2022.

Vem kan söka? Du som är verksam i eller samverkar med civilsamhället kan ansöka om folkhälsomedel. En offentlig aktör kan söka medel tillsammans med en eller flera aktörer inom civilsamhället. Du som ansöker om folkhälsomedel behöver vara en juridisk person och ha ett organisationsnummer. Ett av de långsiktiga åtagandena i den regionala utvecklingsstrategin är att ta tillvara och främja civilsamhällets kraft och engagemang. Folkhälsomedel är en del i det arbetet (och har kopplingar till [Rådet för social hållbarhet](#)).

Olika teman varje år, för 2023 är temat Trygga miljöer: Målgrupp för folkhälsomedel 2023. Folkhälsomedlen ska bidra till att skapa förutsättningar för trygga miljöer för barn och unga inom socioekonomiskt utsatta områden. (Områden där nettoinkomst, förvärvsarbete, gymnasiebehörighet och utbildningsnivå ligger på nivåer under genomsnittet för landet samt där arbetslöshet, ekonomiskt bistånd och sjukdagar ligger på nivåer över genomsnittet för landet.) Till målgruppen räknas också de närmaste runt barn och unga som skapar förutsättningarna för trygga miljöer och ett gott samhällsklimat.

Tidigare teman har varit

2022 - egenmakt, inflytande och delaktighet

2021 – förutsättningar för goda levnadsvanor

2020 - kompensatoriska insatser för goda och jämlika livsvillkor

Folkhälsomyndigheten

ANDT-utvecklingsmedel fanns tom 2021. Läs på [Folkhälsomyndigheten](#) för att del av resultat från tidigare projekt.

Statsbidrag för folkhälsa. Statsbidrag är ett verktyg för att uppnå politiska mål. Folkhälsomyndigheten fördelar varje år statsbidrag till ideella organisationer, regioner, kommuner och myndigheter inom ramen för olika regeringsuppdrag som anges i regleringsbrev, särskilda beslut eller förordning. Medel för 2023 är fördelade, inga nya finns att söka för tillfället. läs mer på [Folkhälsomyndigheten](#).

Skolverket

Skolverkets egna verktyg för [ANDTS arbete i skolan](#) vi skulle kunna söka bidrag för kompetensutveckling till personalen.

[Skolverkets statsbidrag \(länk\)](#)

[Statsbidrag för likvärdig skola \(länk\)](#): Det här statsbidraget ska gå till att utöka huvudmannens resurser för att stärka likvärdigheten och kunskapsutvecklingen i förskoleklassen, grundskolan och fritidshemmet. **Östhammars Kommun söker detta varje år med fokus att stärka verksamheterna och uppnå Likvärdighet.**

Insatser för att öka kvaliteten i det förebyggande och hälsofrämjande elevhälsoarbetet

- kurser och studiematerial för kompetensutveckling
- digitala lärverktyg som exempelvis stärker läs- och skrivkunskaper
- insatser för hälsofrämjande skolutveckling

Socialstyrelsen

[statsbidrag](#) (länk)

Bidrag för kommuner med socioekonomiskt utsatta områden. Vålds- och brottsförebyggande arbete.